

Relevanța globală a standardelor și legislația europeană

Steluța MANOLACHE, Direcția Publicații, ASRO

Conceptul de relevanță globală a fost definit de Organizația Internațională de Standardizare (ISO) ca fiind „o caracteristică a unui standard internațional de a fi utilizat/implementat cât mai larg cu putință în lume, de către industrie și celelalte părți interesate.” Din necesitatea de a avea această caracteristică a rezultat introducerea de așa-numite „opțiuni” în standardele internaționale, cu scopul de a cuprinde practici specifice, condiții locale și prevederi ale legislațiilor naționale sau regionale.

Relevanța globală exclude adoptarea de standarde care doar detaliază caracteristici tehnice (așa-numitele „standarde de catalog”). „Standardele relevante global, spre a fi implementate la un nivel cât mai larg, nu au în vedere armonizarea de practici, produse și servicii”, după cum remarcă Michel Jeanson, înalt funcționar al Direcției Generale pentru Întreprinderi și Industrie din cadrul Comisiei Europene.

Standardele au caracter voluntar, dar capătă caracter obligatoriu când sunt menționate în acte normative. Referirea la standarde în legislație se face fie prin menționarea indicelui standardului, fie prin citarea unor prevederi dintr-unul sau mai multe standarde.

Dar acesta nu este unicul mod în care legislația europeană se sprijină pe standarde. De 20 de ani în legislația europeană se aplică principiile Noii Abordări, care a stabilit ca directivele europene să prevadă numai „cerințe esențiale” referitoare la protecția mediului, sănătate și securitate. Aceste „cerințe esențiale” sunt detaliate în standardele elaborate de organismele europene de standardizare (CEN, CENELEC și ETSI), prin consensul părților

interesate, care provin din mediul industrial și cel social, în cadrul unor proceduri care se caracterizează prin transparență. Referințele acestor standarde, elaborate în temeiul mandatelor primite de la Comisia Europeană, sunt trecute în Jurnalul Oficial. Aceste standarde, care sunt denumite *standarde armonizate*, păstrează caracterul voluntar al standardelor europene, dar conferă celor care vor să le aplice prezumția de conformitate a produselor și/sau serviciilor lor cu cerințele esențiale stipulate de directivele Noii Abordări.

Standardele armonizate pot avea și alte prevederi în afara celor care au legătură cu directivele Noii Abordări, dacă acestea nu au caracter conflictual cu prevederile legislației. Utilizatorii sunt informați cu privire la corelarea dintre fiecare standard și cerințele esențiale ale directivelor prin intermediul Anexei Z a acestor standarde.

După cum arătam mai sus, standardele elaborate în temeiul conceptului de relevanță globală conțin așa-numite „opțiuni”. În cazul în care aceste opțiuni pot să confere prezumții de conformitate cu directivele, nu este nici o problemă ca să se publice în Jurnalul Oficial referințele standardului respectiv. Dar în cazul în care una sau mai multe dintre „opțiuni” sunt în conformitate cu cerințele esențiale ale directivei, iar alte „opțiuni” nu sunt conforme, standardul respectiv „prezintă o problemă substanțială”, după cum afirmă Michel Jeanson. Producătorii, organismele notificate, autoritățile de supraveghere a pieței și alți operatori trebuie să știe cu exactitate care prevederi ale unui standard conferă prezumția de conformitate cu cerințele esențiale ale

unei directive. Aceasta însă nu se poate dacă standardele europene au prevederi sub formă de opțiuni, care pot uneori să confere prezumție de conformitate cu directiva, iar alteori nu, în funcție de opțiunea care se aplică. Când privește posibilitatea ca un asemenea standard să poată deveni standard armonizat și să fie citat în Jurnalul Oficial, Michel Jeanson opinează categoric că ea nu există și explică: „coexistența unor opțiuni conflictuale în același standard, a cărui utilizare este la latitudinea utilizatorului, ce ar putea dori, totuși, să invoce conformitatea, ar putea crea incertitudine; este inacceptabil ca efortul de a face cât mai largă utilizarea unui standard cu «relevanță globală» să conducă la confuzie în rândul utilizatorilor unui standard armonizat.”

Dacă principiul relevanței globale poate fi perfect înțeles din punct de vedere al standardizării internaționale, implementarea sa în contextul citării în legislația europeană, în cadrul Noii Abordări, trebuie să fie efectuată cu mare grijă. După cum sublinia Michel Jeanson, „prezența în standardele europene a unor opțiuni, care ar putea fi în conflict cu cerințele esențiale ale legislației europene, chiar dacă standardele conțin note care precizează inaplicabilitatea lor în contextul Noii Abordări, nu poate fi acceptată ca o soluție viabilă.”

După cum reiese din cele de mai sus, relevanța globală a standardelor este privită altfel la nivel european, decât la nivel internațional.

Vom informa cititorii, în continuare, cu privire la evoluția acestei dezbateri, pe măsură ce aceasta va avansa.

Importanța standardizării în domeniul echipamentelor sub presiune în lumina Noii Abordări

Campanie de conștientizare a agenților economici privind implementarea standardelor române

Gabriela CAZAN, expert principal standardizare, Direcția Standardizare, Departament Neelectric, ASRO

Asociația de Standardizare din România (ASRO), în calitate de unic organism național de standardizare, a organizat în data de 29 august 2005 un seminar la sediul său, unde au fost invitați să participe atât specialiști de la MEC, ISCIR, IPCUP, IPROCHIM, INMA, ITM-AMIRO, AVERSA, MATIRO, TRACTORUL-UTB, ICEM, IPIP, UZUC, S.C. ISPE S.A., cât și specialiști de la asociațiile profesionale și alți agenți economici din industrie.

Având tema:

„Importanța standardizării în domeniul echipamentelor sub presiune în lumina Noii Abordări”,

seminarul a fost organizat în seria de manifestări:

„Prin standardizare spre calitate și competitivitate în Uniunea Europeană! Stimularea producătorului, a executantului și promovarea exportului/importului prin standardizare”, în cadrul proiectului sectorial „Studiu privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale. Campanie de conștientizare a agenților economici privind implementarea standardelor române”.

Obiectivul general al acestui proiect este creșterea competitivității și, în general, a performanțelor industriei românești, în vederea întăririi capacității de adaptare a economiei țării la cerințele pieței europene și internaționale, în

condițiile globalizării economiei mondiale. Obiectivul său specific constă în creșterea relevanței standardelor române pe piață.

Acest deziderat se poate realiza prin:

- Eliminarea barierelor tehnice din calea comerțului, prin utilizarea standardelor naționale și conștientizarea importanței standardelor europene și internaționale adoptate ca standarde române;
- Creșterea numărului utilizatorilor de standarde și îmbunătățirea participării agenților economici la activitățile de standardizare națională.

Cei doi factori decisivi care influențează în mod direct relevanța pe piață a standardelor române sunt **capabilitatea organismului național de standardizare (ASRO) de a înțelege și de a servi necesităților pieței și de a asigura participarea factorilor interesați în cadrul procesului de standardizare.**

Între cele două aspecte există o legătură și un suport reciproc, în sensul că participarea la activitatea

de standardizare a factorilor interesați determină o înțelegere mai bună a necesităților pieței care, în replică, determină îmbunătățirea nivelului de implementare a standardelor de către agenții economici.

În acest sens se impun:

- Intensificarea eforturilor de îmbunătățire a sistemului organizațional de reprezentare a părților interesate, la un nivel care să asigure o oglindire reală a necesităților pieței, atât sub aspectul tehnic, cât și al așteptărilor clienților, respectiv al consumatorilor;

- Implicarea consumatorilor și întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul unor parteneriate între cei cu interese comune;

- Intensificarea acțiunilor de conștientizare a producătorilor și consumatorilor privind avantajele participării la activitatea de standardizare, care trebuie privită ca o oportunitate de anticipare a tendinței de dezvoltare și de orientare strategică a activității firmelor românești.

În acest context, această campanie a fost destinată îmbunătățirii conștientizării implementării și utilizării standardelor române, informării participanților asupra problemelor curente care apar o dată cu integrarea României în Uniunea Europeană și asigurării unui forum în care participanții să își poată împărtăși experiența privind diferitele aspecte ale *Directivei 97/23/CE, Echipamente sub presiune*, și în special a integrării în Uniunea Europeană. Inițial, *Directiva 97/23/EC, Echipamente sub presiune*, a fost implementată în legislația română prin HG nr. 572/2002 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a echipamentelor sub presiune, care a fost abrogată la data intrării în vigoare a HG nr. 584/2004 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a echipamentelor sub presiune.

Lucrările elaborate și prezentate la seminar, precum și dezbaterile care au avut loc, au vizat întreg spectrul problemelor pe care le ridică aspectele generale referitoare la drepturile de proprietate intelectuală aferente standardelor, importanța și rolul standardizării în proiectarea și fabricația echipamentelor sub presiune, utilizarea standardelor române armonizate și nearmonizate, aspectele generale privind aprecierea riscurilor, ce trebuie să știe un exportator de echipamente sub presiune pe piața Uniunii Europene, necesitatea utilizării standardelor voluntare.

Succesul reuniunii a fost determinat, în primul rând de prezența tuturor factorilor interesați implicați

și, în al doilea rând, de priceperea și străduința Asociației de Standardizare din România care a organizat acest eveniment.

Lucrările seminarului au început în plen, când au fost transmise mesajele organizatorilor. *Mesajul de bun venit* a fost transmis de domnul **Mircea Martiș, Directorul General** al ASRO. În mesajul adresat participanților la seminar, domnul Martiș, a subliniat următoarele aspecte:

- În contextul diversificării și înnoirii rapide a ofertei de mărfuri, sub impactul dezvoltării accelerate a științei și tehnicii, al mondializării piețelor și al creșterii exigențelor clienților și societății, *calitatea produselor și serviciilor s-a impus ca un factor determinant al competitivității întreprinderilor pe piață*, interesul pentru asigurarea calității și excelenței crescând permanent;

- **Calitatea**, ca ansamblu al caracteristicilor care conferă aptitudinea unui produs/proces/serviciu/ sau unei organizații de a satisface necesități exprimate și implicite, **este o variabilă continuă**, existentă numai în relație cu nevoile clienților și societății;

- Nivelul la care un produs/proces/serviciu este capabil să respecte condiții specificate, dovedit prin **încercare, evaluare și certificarea conformității (de către o terță parte)**, determină existența încrederii adecvate că acesta răspunde așteptărilor.

În *cuvântul de deschidere* a lucrărilor seminarului, domnul **Mircea Petcu, Directorul Direcției Standardizare**, a amintit principiile standardizării naționale, principalele avantaje ale participării active în standardizare în cadrul comitetelor tehnice naționale și principalele avantaje economice ale utilizării standardelor. În continuare, domnul Mircea Petcu a subliniat faptul că, potrivit prevederilor OG nr. 39/1998 privind activitatea de standardizare națională, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 355/2002 art.6 alin. (1) și (2) se stabilește că utilizarea/aplicarea standardelor are caracter voluntar; cu titlu de excepție, pentru considerente de protejare a securității publice, a sănătății, vieții, muncii, mediului și consumatorului, aplicarea standardelor poate avea caracter obligatoriu dacă aceasta se stabilește de către autoritățile și instituțiile cu funcție de reglementare. În acest context, este de observat că în situația utilizării standardelor ca referențiale în contractele sau comenzile acceptate între părți, pentru aceste documente comerciale aplicarea standardelor are caracter obligatoriu. Deci, pentru limitarea aplicării

cu caracter obligatoriu a standardelor prin Legea nr. 177/2005, art. 1 se modifică și completează art. 9 din OG nr. 39/1998, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 355/2002, alineatele (4), (5) și (6).

Una dintre prezentările de interes general a fost „**Aspecte generale privind drepturile de proprietate intelectuală aferente standardelor**”, susținută de doamna **Iuliana Chilea, jurist, administrator drepturi de autor al ASRO**. În cadrul prezentării, doamna Chilea, a arătat că, în baza **art. 6 aliniatul (2) din Legea nr. 8/1996** „dreptul de autor asupra operei colective aparține persoanei fizice sau juridice din inițiativa, sub responsabilitatea și sub numele căreia a fost creată”. În continuare, a fost subliniată ideea că transferul drepturilor de la organisme europene și internaționale de standardizare se face din momentul adoptării standardelor. Conform art. 35 din Legea nr. 8/1996, s-a arătat că „transformarea unei opere, fără consimțământul autorului este permisă... dacă este o transformare privată”, coroborată cu unul dintre principiile standardizării europene, care specifică că trebuie să fie *o singură versiune oficială într-o limbă*, iar responsabil de această versiune este organismul național de standardizare al țării respective. Discuțiile purtate pe baza prezentării au demonstrat că aspectele generale privind drepturile de proprietate intelectuală aferente standardelor au suscitad interes din partea participanților.

Subiectul „**Importanța și aplicarea standardelor armonizate, legătura interdependentă dintre ultima anexă a unui standard armonizat și Directiva 97/23/CE**” a fost abordat de domnul **Viorel Dumitrescu, consilier la Ministerul Economiei și Comerțului**. Pe parcursul prezentării, domnul Dumitrescu a vorbit despre:

- Aspectele generale referitoare la standardele armonizate și la legătura interdependentă dintre ultima anexă a unui standard armonizat și Directiva 97/23/CE;

- Procedura de standardizare în condițiile Noii Abordări;

- Procedura de retragere a prezumției de conformitate a unui standard;

- Exemple referitoare la standardele armonizate regăsite în liniile orientative de aplicare a ghidului de implementare a Directivei 97/23/CE.

Expunerea domnului Viorel Dumitrescu a fost urmată de un „**Studiu de caz – Anexa ZA a unui standard armonizat de caz**”, prezentat de

Gabriela Cazan, expert principal standardizare în cadrul Departamentului Neelectric al Direcției de Standardizare. Studiul de caz a furnizat răspunsuri la întrebările legate de aspectele prezentate. Acest studiu de caz a arătat că, pentru un standard armonizat, a cărui referință este publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, anexa ZA face legătura între cerințele esențiale de securitate acoperite de standard și articolele corespunzătoare din acel standard.

O altă prezentare care a suscitad interes a fost „**Rolul standardizării în proiectarea și fabricarea echipamentelor sub presiune, în vederea evaluării conformității**”, care a fost susținută de doamna **Georgiana Marin, Director Științific la IPCUP**. Lucrarea s-a remarcat prin profesionalism și eleganță, atingând următoarele aspecte:

- Principiul fundamental al Noii Abordări este limitarea intervenției legislative la un set minim de cerințe, așa-numitele „cerințe esențiale” care sunt de interes public, excluzând orice specificație tehnică detaliată;

- Principiile-cheie pe care se bazează Noua Abordare;

- Armonizarea legislației României cu cea europeană – condiție esențială a integrării economice;

- Acte normative în vigoare în domeniul echipamentelor sub presiune;

- Implementarea standardelor armonizate;

- Avantajele utilizării standardelor române care adoptă standardele europene armonizate referitoare la echipamente sub presiune;

- Efectele utilizării standardelor nearmonizate.

În cursul prezentării cu titlul „**Aspecte generale privind aprecierea riscurilor**”, **Gabriela Cazan** a atins următoarele aspecte:

- Definițiile utile pentru aprecierea riscurilor la un echipament sub presiune;

- Conceptele de bază ale principiilor generale ale aprecierii riscurilor;

- Informațiile necesare pentru aprecierea riscului;

- Îndatoririle producătorului și aspectele care trebuie avute în vedere la aprecierea riscurilor;

- Aspecte care trebuie avute în vedere pentru stabilirea elementelor riscului.

Pentru lămurirea problemelor legate de aprecierea riscurilor, în continuare, s-a prezentat un „**Studiu de caz – Echipamente sub presiune speciale**”. Partea teoretică a aspectelor legate de

aprecierea riscurilor a fost aplicată pe un exemplu de echipamente sub presiune special, cum ar fi echipamentele sub presiune cu arzător sau încălzite în alt mod care prezintă riscul de supraîncălzire. Au fost prezentate pentru acest tip de echipamente sub presiune observațiile preliminare:

- **Cerințele esențiale de securitate** se aplică echipamentelor sub presiune, precum și ansamblurilor care prezintă un anumit pericol;

- **Cerințele esențiale de securitate** prezentate în HG 584/15.04.2004 sunt obligatorii. Cerințele esențiale se aplică numai dacă există anumite pericole pentru echipamentele sub presiune atunci când sunt utilizate în condițiile care sunt prevăzute, în mod rezonabil, de producător;

- Producătorul are obligația să **efectueze o analiză de risc** în vederea identificării acelor riscuri care corespund produselor sale din punct de vedere al presiunii, fiind obligat să proiecteze și să construiască produsele având în vedere această analiză pe care a efectuat-o;

- **Cerințele esențiale** trebuie interpretate și aplicate astfel încât la momentul proiectării și fabricației să se țină seama de nivelul tehnic și de practica curentă, precum și de aspectele tehnice și economice pentru asigurarea unui grad ridicat de protecție privind sănătatea și securitatea.

În mod succint, au fost prezentate:

- Toate tipuri de riscuri care pot să apară la un astfel de echipament sub presiune special;

- Strategia de reducere a riscurilor care cuprinde prevederile generale, stabilirea limitelor echipamentului sub presiune, identificarea pericolelor, estimarea și evaluarea riscului, eliminarea pericolelor sau reducerea riscurilor prin aplicarea măsurilor de protecție;

- Faptul că analiza riscurilor se face pentru fiecare risc în parte.

În cadrul materialelor prezentate de Gabriela Cazan au mai fost abordate următoarele aspecte:

- Ce trebuie să știe un exportator de echipamente sub presiune pe piața Uniunii Europene;

- Necesitatea utilizării standardelor voluntare.

Toate studiile de caz, articolele și prezentările din cadrul seminarului au fost reunite pe un CD, care a fost considerat de participanți a fi deosebit de util pentru toți cei interesați de reglementările existente în domeniu, de standardele referitoare la managementul securității la locul de muncă, de

securitatea activității și a echipamentelor sub presiune.

Seminarul a relevat semnificația standardizării în domeniul echipamentelor sub presiune, a utilizării și implementării standardelor române, rolul standardizării în proiectarea și fabricația echipamentelor sub presiune, în vederea evaluării conformității. De asemenea, el a evidențiat importanța traducerii standardelor europene care sunt adoptate prin metoda filei de confirmare și care se află sub incidența **Directivei 97/23/CE, Echipamente sub presiune.**

Procesul de integrare europeană și de armonizare deplină a cerințelor esențiale de securitate implică cunoașterea și utilizarea la scară largă a standardelor europene. Prin urmare, participanții la seminar au fost informați asupra gradului de preluare a standardelor europene, asupra modalităților de participare la activitatea de elaborare a standardelor de sub incidența **Directivei 97/23/CE, Echipamente sub presiune**, și asupra necesității traducerii standardelor europene adoptate prin metoda filei de confirmare.

Prin capacitatea sa de a facilita schimburile și accesul pe piețe, de a îmbunătăți calitatea și securitatea produselor și serviciilor și de a disemina cunoștințe, tehnologii și practici, **standardizarea a devenit un element crucial pentru integrarea economică europeană și pentru desfășurarea comerțului internațional.** Standardele joacă un rol fundamental în asigurarea funcționalității Pieței Unice și protecția intereselor publice; ele reprezintă **elemente decisive în cadrul procesului de largire a Uniunii Europene și de încheiere a acordurilor comerciale.**

Este în interesul autorităților publice să mențină, pentru standardizare, un cadru legal, politic și financiar stabil și transparent.

La nivel european există, pentru cele mai multe domenii ale economiei, **principii bine stabilite pentru procesul de elaborare a standardelor și pentru organismele însărcinate** cu realizarea acestuia.

Standardizarea **este voluntară** și, indiferent de subiectul supus standardizării, acest **proces trebuie să fie transparent și rezultat al consensului** părților interesate, în sensul realizării de către acestea pentru ele. Principiul deschiderii, tinde spre asigurarea reprezentării largite a intereselor societății,

incluzând interesele consumatorului, ale întreprinderilor mici și mijlocii și protecția mediului.

Atunci când standardele **sprijină legislația, ele devin pietre de temelie pentru funcționarea Pieței Unice**. Acestea reprezintă elemente de bază în cadrul sistemului care include, pe lângă altele, evaluarea conformității și activitatea de supraveghere a pieței. În acest sens, Comitetul European de Standardizare (CEN), Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (CENELEC) și Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI) sunt declarate și recunoscute ca **organizații europene competente de adoptare a standardelor armonizate, pentru realizarea scopului directivelor europene**.

Pentru a elimina confuziile și incertitudinile și pentru a crește transparența între partenerii comerciali, **este necesar să se retragă standardele naționale conflictuale** din colecțiile organismelor naționale de standardizare, atâta timp cât există standarde regionale sau internaționale valabile, iar

cerințele de reglementare prevăzute permit acest lucru.

În contextul internațional, utilizarea standardelor în reglementările tehnice, de către autoritățile de reglementare, a devenit un **element deosebit de important pentru facilitarea comerțului**. Acordul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) cu privire la eliminarea barierelor tehnice din calea comerțului obligă membrii OMC să utilizeze standardele internaționale, cu excepția cazului în care astfel de standarde ar putea fi un mijloc nepotrivit pentru îndeplinirea obiectivelor legitime prevăzute.

Principiile OMC, în ansamblu, asigură că organizațiile de standardizare internaționale sunt deschise participării organismelor naționale de standardizare și elaborează standarde internaționale care nu sunt în conflict cu nici una dintre părți. **Totuși, standardele nu pot înlocui responsabilitatea guvernamentală de a asigura un nivel ridicat de protecție în domeniul sănătății, al securității și al mediului.**

Directivele europene ale Noii Abordări. Douăzeci de ani de bună practică de reglementare

Brian JENKINSON și Georges ANTONIOU, directori generali ai Direcției Generale pentru Întreprinderi și Industrie, de la Comisia Europeană

Acest an marchează a douăzecea aniversare a introducerii unei metodologii care a schimbat din temelii modul de reglementare în Uniunea Europeană: „Noua Abordare cu privire la armonizarea tehnică și la standarde”. Conceptul a fost lansat prin Rezoluția Consiliului European din 7 mai 1985 și a fost proiectat cu scopul de a un nou impuls dezvoltării legislației europene în domeniul produselor. Noua Abordare a fost și este considerată o condiție esențială pentru îmbunătățirea competitivității industriei europene.

Noua Abordare este o metodă prin care legislația referitoare la produse este restricționată doar prin adoptarea cerințelor esențiale, necesare pentru protejarea sănătății, securității și mediului. Cerințele tehnice detaliate sunt de obicei tratate prin intermediul standardelor europene voluntare.

Abordarea semnifică faptul că domenii largi ale produselor (sau riscurilor) pot fi acoperite doar de un singur act normativ. Se estimează că volumul comercial al produselor acoperite numai de sectoarele majore care intră sub incidența Noii Abordări depășește cu mult 1 500 de miliarde de euro pe an.

Standardele europene

În majoritatea cazurilor, cerințele tehnice iau forma standardelor europene armonizate, care sunt elaborate de organismele europene de standardizare (CEN, CENELEC, ETSI) și care rămân voluntare. Organismele de standardizare elaborează mai

degrabă standarde referitoare la performanțele produselor, mai puțin standarde privind cerințele acestora. Această abordare se concretizează în reglementări tehnice care sunt concise și permit dezvoltări în planul inovațiilor.

Când un fabricant realizează produse în conformitate cu standardele armonizate, există o prezumție de conformitate cu legislația corespondentă referitoare la produse.

Noua Abordare este o condiție esențială pentru îmbunătățirea competitivității industriei europene.

Evaluarea conformității

Evaluarea conformității este, de asemenea, un element necesar pentru corecta funcționare a Noii Abordări. Rezoluția Consiliului, din 29 decembrie 1989, cu privire la „Abordarea Globală în domeniul certificării și al încercărilor”, oferă principii cu valoare de ghid pentru politica Comunității. Ea introduce o evaluare modulară, care împarte evaluarea conformității în mai multe operații sau module. Aceste module diferă între ele în funcție de stadiul de fabricare a produsului (proiectare, prototip, producție), de tipul de evaluare (verificări documentare, aprobare de tip, asigurarea calității) și de persoana care desfășoară evaluarea (producătorul sau o terță parte).

Abordarea Globală a fost completată prin Decizia 90/683/CEE a Consiliului, care a fost înlocuită și actualizată prin Decizia 93/465/CEE.

Aceste decizii stabilesc liniile directoare și proceduri detaliate de evaluare a conformității care trebuie utilizate în directivele Noii Abordări.

Astfel, evaluarea conformității se bazează pe:

- Activitățile de control al proiectării interne și al producției, desfășurate de producători, rezultate din utilizarea declarației de conformitate a producătorului;

- Examinarea de terță parte, combinată cu activitățile de control al producției, desfășurate de producători;

- Examinarea de terță parte sau cea a proiectării, combinată cu aprobarea de terță parte a sistemelor de asigurare a calității produselor sau a sistemelor de asigurare a calității producției sau verificarea de terță parte a produselor;

- Verificarea proiectării și producției unității de către o terță parte sau aprobarea tuturor sistemelor de asigurare a calității de către o terță parte.

Abordarea Globală limitează varietatea procedurilor de evaluare a conformității la un număr redus de module. În practică, declarația de conformitate a producătorului și asigurarea calității sunt utilizate pe scară largă.

Organismele de evaluare a conformității sunt „notificate” pe baza criteriilor armonizate, iar utilizarea standardelor europene este sprijinită prin certificatele de acreditare și evaluare de către autoritatea statului. Supravegherea pieței, desfășurată de autoritățile naționale, joacă un rol important în asigurarea încrederii globale în întregul sistem.

Marcajul CE

În afară de stabilirea principiilor directoare referitoare la utilizarea procedurilor de evaluare a conformității, în directivele de armonizare tehnică, Decizia 93/465/CEE armonizează regulile de folosire și aplicare a marcajului CE. Pentru majoritatea produselor acoperite de legislația Noii Abordări, există obligația de aplicare a mărcii CE, când producătorul declară că respectă legislația.

Produsele acoperite de legislația Noii Abordări

Din 1985, numeroase domenii de activitate au fost acoperite de acest tip de legislație, inclusiv dispozitivele de uz casnic și alte echipamente electrice, mașinile, echipamentele sub presiune, jucăriile, produsele pentru construcții, echipamentele de protecție și pentru dispozitive medicale,

instrumentele de măsură, ascensoarele și ambarcațiunile de agrement. O întreagă listă cuprinzând legislația Noii Abordări poate fi consultată pe web-site-ul:

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/index.htm>.

Mai multă flexibilitate

Forța Noii Abordări constă în simplitate și flexibilitate. Legiuitorul asigură protecția interesului public, iar producătorul se bucură de condiții clare de îndeplinire deschise și precise a cerințelor legislației prin intermediul standardelor.

De asemenea, întrucât standardele pot fi actualizate mult mai rapid decât legislația, Noua Abordare facilitează includerea realizărilor tehnologice în cerințele reglementării. Impactul negativ pe care legislația neactualizată cu privire la produse îl poate avea asupra competitivității este, de aceea, redus.

Stadiul actual al Noii Abordări

Rezoluția Consiliului din 10 noiembrie 2003 cere revizuirea Noii Abordări, în vederea sporirii implementării, iar Comisia examinează la ora actuală modalitățile de consolidare a aplicării ei. Revizuirea nu se va referi la principiile fundamentale ale Noii Abordări, ci o va actualiza și întări, prin eliminarea lacunelor identificate în funcționarea sa. Aceasta înseamnă:

- Întărirea și coordonarea activităților de supraveghere a pieței (prin adoptarea obiectivelor comune și îmbunătățirea procedurii clauzei de salvagardare);

- Asigurarea că toate organismele notificate își îndeplinesc funcțiile la același nivel;

- Elaborarea unor ghiduri mai detaliate de utilizare a serviciilor de acreditare în cadrul Uniunii Europene;

- Promovarea și clarificarea semnificației marcajului CE.

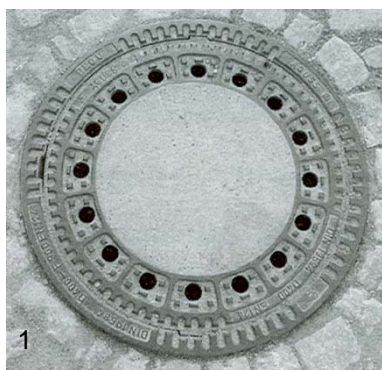
Această activitate se va concretiza într-o propunere de proiect legislativ la sfârșitul lui 2005.

Traducere: Maria **Bratu** și Steluța **Manolache**;

Acest articol a apărut în *ISO Focus*, vol. 2, nr.3, 2005, revistă a Organizației Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasiowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

Frumusețea peste care pășim – standardizarea la picioarele noastre Bazele standardizării – dintr-o altă perspectivă

Holger LORENTZEN

Până acum, când se vorbea despre standardizare, respectiv despre produse standardizate, te gândeai mai ales sau chiar exclusiv la reguli uniforme, la fabricarea rațională, la reducerea costurilor prin restrângerea tipurilor, la calitate etc. De aceea, erai gata să accepți că produsele standardizate au un aspect uniform, tehnic și rațional. Aceste aspecte au fost principalele norme funcționale multă vreme, iar avantajele rezultate din acestea au fost formulate științific de către reprezentanții celor interesați de standardizare în studiul „Avantajele economice ale standardizării” și constituie un argument larg recunoscut pentru părțile interesate de a accepta costurile participării experților lor la activitatea de standardizare.

Dar prin această abordare se pierde complet din vedere faptul că, pe lângă caracteristicile standardizate, produsele standardizate pot fi și frumoase. Doresc să leg această afirmație de un produs, care, după părerea mea, este potrivit a populariza mai mult standardizarea decât standardul cu privire la formatul

hârtiei (standardul DIN A4 este ca atare cunoscut pretutindeni, dar nu se face nici o referire la el). Este vorba de un produs peste care noi, pietonii, trecem zilnic, putând noi afirma: „Mergând pe stradă, la plimbare, privirea mi s-a oprit asupra inscripției DIN”.

Cititorul în cunoștință de cauză va ști acum despre ce produs este vorba: „dispozitivul de acoperire pentru guri de scurgere”, conform DIN 19584-1 sau „dispozitivul de acoperire a gurilor de scurgere din suprafețele destinate circulației”, cunoscut și ca „dispozitiv de acoperire pentru gurile de scurgere din suprafețele destinate circulației”, conform DIN EN 124¹⁾, în mod obișnuit cunoscut drept „capace de canal” și, ca atare, denumit pe scurt în continuare: „capace de canal”.

Primul capac de canal, la care am găsit indicația privind execuția în conformitate cu standardul, este cel din imaginea 1.

După această primă întâlnire, mi-am ațintit privirea, în cursul călătoriilor în interes de serviciu și al celor particulare, încă mai des asupra străzilor

orașelor, nu numai din țară, ci și din străinătate, deoarece EN 124²⁾ este în vigoare în întreaga Europă. Cu această ocazie am aflat că au fost standardizate capacele de canal și înainte de elaborarea standardului EN 124, de exemplu în R.D.G., prin TGL 22761 (Imaginea 2).

Ce posibilități oferă un capac de canal standardizat, din punct de vedere al aspectului și al reclamei pentru un oraș, am văzut pentru prima dată în Augsburg (Imaginea 3). Emblema, din 1237 a orașului, înfățișează numeroase pietre în formă de conuri de brad, amintind perioada de maximă înflorire a acestuia, pe când era capitală a unei provincii romane.

Prin acest frumos exemplu am fost animat să caut și am găsit în continuare niște capace de canal create în alte orașe germane.

Emblema orașului Köln (Imaginea 4) prezintă acvila imperială cu două capete, care ține sabia și sceptrul. Ea amintește faptul că, în evul mediu, pe la 1475 era oraș german liber. Acvila are două capete, deoarece împăratul roman era, în același timp, rege german. Emblema are culorile alb și roșu. Acestea erau culorile hansei. Cele trei coroane constituie, din secolul al XII-lea, semnul de ridicare în rang a orașului. Ele aduc aminte de cei trei regi sfinți, ale căror moaște au fost aduse de arhiepiscopul Köln-ului, Reinald von Dassel, ca un dar din partea regelui Frederic Barbarossa al Milanului. De cultul foarte popular al sfintei Ursula amintesc cele unsprezece picături (flăcări) negre. Începând cu secolul al XVI-lea, ele apar pe emblema orașului Köln. Ursula a fost, potrivit unei legende, o

prințesă bretonă care, pe drumul de întoarcere dintr-un pelerinaj la Roma, a fost asasinată, împreună cu cei 11.000 de însoțitori ai săi, de hunii aflați sub conducerea lui Attila, care asediaseră orașul Köln.

Emblema orașului Dresda (Imaginea 5) a apărut încă din anul 1309 pe sigiliul orașului. Ea reprezintă leul din Meißen și stâlpii porții dinspre munți.

Originea emblemei orașului Hamburg (Imaginea 6) este înfățișată în sigiliul orașului din secolele XII – XIII. Turnul din mijloc, cu cruce, este interpretat ca o reprezentare a domului medieval. Stelele de deasupra celor două turnuri laterale sunt considerate „stele Mariei”, denumite astfel după numele protectoarei orașului. Poarta din mijloc a fost reprezentată de-a lungul veacurilor fie deschisă, cu sau fără grilaj – ghilotină, fie închisă.

Vechiul blazon, menționat încă de pe la 1240, înfățișează un leu care stă ridicat, pe un câmp de aur. Leul figurează pe emblema orașului Leipzig în secolul al XIV-lea (Imaginea 7). Apoi, în veacul al XV-lea, pe la 1475, emblema a fost schimbată. Ea arăta un scut împărțit vertical în mijloc. În partea stângă, se afla un leu, iar în partea dreaptă mai multe grinzi în poziție verticală.

Mica emblemă (de la 1957) arată, pe un fond argintiu, pe călugărul cu sutană neagră și o carte sfântă, cunoscut sub numele Kindl din München (Imaginea 8).

Friedrichshafen (Imaginea 9) a fost fondat de contele von Buchhorn, care a cărmuit orașul până la 1089. Până în anul 1811 denumirea oficială a orașului a fost Buchhorn. Pe emblema sa sunt reprezentați de atunci un fag și un corn, unul lângă celălalt³⁾.

Capac de canal în Köln

Capac de canal în Dresda

Capac de canal în Hamburg

Capac de canal în Leipzig

Capac de canal în München

Capac de canal în Friedrichshafen

Capac de canal în Stein am Rhein

Această prezentare frumoasă și cu efect publicitar este practică nu numai în Germania, ci și în alte orașe din străinătate, după cum ilustrează acest exemplu din Stein am Rhein (Imaginea 10). Emblema de piatră a orașului îl înfățișează pe Sfântul Gheorghe, cunoscut că a ucis balaurul, ca martir din Capadochia și ca sfânt al mănăstirii de piatră. Începutul refacerii rețelei sanitare a orașului, în urmă cu vreo șase ani, a ridicat și problema înlocuirii capacelor de canal. Inginerul responsabil a găsit un fabricant, care a turnat un număr de capace după propria concepție. De aceea, emblema orașului Stein am Rhein se află pe capacele sale de canal.

Prezentările frumoase ale produselor standardizate nu constituie, așa cum o demonstrează și acest articol, o contradicție și aceasta se poate aplica și altor produse.

Standardizarea a fost multă vreme, pentru experții din cadrul Institutului German de Standardizare (DIN), precum și pentru experții cercurilor interesate, o chestiune mai mult sau mai puțin bine înțeleasă. Această concepție s-a schimbat în ultimii ani și standardizarea a ajuns să fie fundamentată și aplicată.

Un pas de succes în această direcție l-a constituit examinarea științifică a avantajelor standardizării și apoi publicitatea anuală a exemplelor celor mai bune ale acestor avantaje.

Nu-i așa că nu ar fi lipsit de sens, dacă nu chiar o completare frumoasă, să se facă publicitate exemplelor de frumusețe a standardizării?

Traducere Steluța

Manolache, din:

DIN Mitteilungen, 3/2005;

articol publicat prin amabilitatea editorului german.

¹⁾ Nota traducătorului: acest standard german preia standardul european EN 124:1994.

²⁾ Nota traducătorului: acest standard european a fost preluat ca SR EN 124:1996 *Dispozitive de acoperire și de închidere pentru cămine de vizitare și guri de scurgere în zone carosabile și pietonale. Principii de construcție, încercări de tip, marcare, inspecția calității.*

³⁾ Nota traducătorului: în limba germană „Buch” înseamnă fag, iar „Horn” înseamnă corn.

CAP AFNOR, formator în domeniul auditului

Marie-Claire Barthet

Cum abordează acest subiect CAP AFNOR, lider național în domeniul formării pentru activitatea de audit? Ce presupun instruirile având în vedere noile așteptări din domeniul evaluării? Acest articol prezintă căile de evoluție, precum și perspectivele în acest domeniu.

CAP AFNOR a format 20 000 de auditori interni. Iată o cifră asupra căreia merită să ne oprim puțin. Un studiu desfășurat în rândul participanților la cursurile de pregătire PHARE, referitoare la controlul intern al calității, a indicat faptul că majoritatea persoanelor nu consideră auditul o meserie, ci o misiune. A audita constituie, desigur, o profesie în cadrul marilor structuri, o sarcină exercitată de un membru al serviciului calității sau al unui serviciu operațional în celelalte cazuri. „Evoluția referențialelor a făcut mai complexă misiunea auditului. Cu versiunea 1994 a standardelor ISO 9000, era o funcție „procedurală”, explică Joël Provenchère, șef al serviciului Produse la CAP AFNOR. Cu versiunea 2000 a standardelor ISO 9000, am trecut de la o logică de audit al conformității cu o procedură la o logică de audit al eficacității acțiunilor implementate”, precizează Pascal Prévost, director general delegat al CAP AFNOR. Performanța se realizează de acum înainte printr-un efort colectiv și înlocuiește progresiv cerințele de conformitate, de eficacitate și eficiență. Criteriile sale țin de domeniul calității – fie că este vorba de organizare, produse sau servicii – al mediului, finanțelor, resurselor umane și al securității. Aceste cerințe multiple duc la o înmulțire a auditurilor, precum și a tipurilor acestora. La referențialele cunoscute pentru sisteme de management al calității, de mediu sau sănătate/securitate la locul de muncă se adaugă referențiale de sector, elaborate în unele domenii de activitate: agroalimentar, nuclear, domeniul automobilelor sau tehnologia informației. Oferta

AFNOR s-a adaptat la demersuri generaliste și la demersuri mai specifice în fața lărgirii domeniului de investigație al auditului. „În cadrul demersului global al auditului, CAP AFNOR realizează cursuri pentru înțelegerea mecanismelor financiare de către responsabilii din domeniul calității”, afirmă Joël Provenchère.

Valoarea adăugată

Unul din scopurile auditului, la ora actuală, este să furnizeze valoare adăugată. „Auditul trebuie să își dovedească legitimitatea prin performanța pe care o aduce organizației”, relevă Pascal Prévost. Auditările (în domeniul reglementărilor calității, ale mediului) pot reprezenta un volum semnificativ de zile/oameni. Întreprinderile trebuie să se gândească la optimizarea dispozitivelor auditurilor, să integreze criteriile de care trebuie să se țină seama în realizarea programării. Controlul riscurilor introduce și el o nouă abordare. Auditurile trebuie desfășurate în funcție de riscurile apărute: indicatorii de performanță permit evidențierea unei situații care prezintă riscuri și adaptarea gradului de acoperire a acestora. Integrarea sistemelor de management în conformitate cu standardul ISO 9001, referitor la managementul calității, ISO 14001, privind managementul mediului, OHSAS 18001, cu privire la managementul sănătății și al securității la locul de muncă și alte referențiale este o tendință de care trebuie să se țină seama. Integrarea sistemelor de audit este un subiect de gândire pentru responsabilii din cadrul întreprinderilor. Implementarea mai

multor referențiale trebuie să se realizeze prin mai multe audituri sau printr-unul singur? „La ora actuală, există tendința suprapunerii mai multor tipuri de audituri”, constată Pascal Prévost.

Necesitățile celor care aspiră la formare sunt și ele diferite, în funcție de tipul auditorului: așteptările din partea unui auditor de primă parte sau auditor intern, care își îndeplinește sarcina în cadrul unei misiuni nu coincid cu cele ale unui auditor de secundă parte, care se ocupă de evaluarea furnizorilor și căruia trebuie să îi fie recunoscută competența, nici cu cele ale unui auditor de terță parte care lucrează cu un organism de certificare acreditat și încearcă să își aprofundeze și să își certifice competența.

Provocările care impun întreprinderii să își regândească strategia și practicile de audit au consecințe directe asupra competențelor și practicilor auditorilor.

Tehnică și talent

Cerințele față de auditori au crescut. Auditurile sunt axate pe eficacitatea dispozițiilor examinate, extinderea domeniului intervențiilor, interviurile managerilor și ale operatorilor, integrarea resurselor umane, a riscurilor financiare și a sistemele informaționale. Tehnica și talentul trebuie să se îmbine. Auditorul trebuie să se perfecționeze din punct de vedere metodologic și comportamental, să învețe să comunice mai bine cu auditații în timpul auditului. „Auditorul trebuie să dovedească o stăpânire perfectă a profesiei”, afirmă Pascal Prévost.

Adesea, într-o întreprindere, auditorul reprezintă managementul și personalizează demersul calității, al mediului sau controlul riscurilor. Lucrurile devin concrete pentru salariați când auditorul bate la ușă. Grație auditului, demersul capătă sens”, relevă Joël Provenchère.

Aderarea la sistemul de management implementat se realizează parțial grație auditorului și calităților sale pedagogice. Orice audit ia sfârșit printr-o ședință de închidere. Într-o jumătate de oră auditorul trebuie să comunice concluziile și să obțină adeziunea celorlalți cu privire la acestea, să exprime în mod obiectiv niște constatări care pot fi mai puțin obiective. „Din punct de vedere comportamental, este o activitate care te solicită”, afirmă Pascal Prévost.

O profesie de viitor

Profesiunea de auditor este de viitor: logica controlului riscurilor (pentru clienți, societate, mediu)

este o tendință care își aduce o contribuție importantă la evoluția întreprinderilor”, consideră Pascal Prévost. Sporirea cerințelor față de auditori determină creșterea competenței lor: unii dintre ei efectuează audituri comparativ cu referențialele ISO 9001 și ISO 14001, alții comparativ cu mai multe referențiale”. Auditorul trebuie să știe să asculte (a audita înseamnă, în limba latină, a ști să ascuți), să reformuleze, să conducă ședințele, să examineze documentele, să recunoască indicatorii. Tehnicile sunt diferite. Tipul misiunii și viziunea sunt diferite de fiecare dată.

În fața acestei problematice, CAP AFNOR propune cursuri de pregătire care vizează controlul auditului intern, perfecționarea tehnicilor și a procesului de audit – un control mai bun al comunicării, reușita programării auditurilor etc. „În fața fragmentării realității auditului, metodologia utilizată în timpul cursurilor de pregătire cu privire la controlul auditului intern al calității este adecvată pentru tipuri variate de auditori”, precizează Joël Provenchère. Catalogul său conține și instruirii care vizează dezvoltarea și certificarea competențelor în domeniul auditului extern al calității.

„Volumul așteptărilor și al provocărilor asociate cu funcția de auditor este important. Este o profesie care te solicită. Factorii de conducere nu se înșeală atunci când recrutează pentru această funcție persoane tinere, cu potențial, conchide Pascal Prévost. Auditul accelerează competența și dezvoltarea individului”.

Portretul unui specialist în domeniul auditului

Care sunt competențele unui auditor de terță parte? Răspunsul este dat de Gilles Gueugnot, responsabil al Serviciului Gestiunea Expertizei și a Competenței Externe a

AFAQ AFNOR Certification (cu peste 1 300 de auditori în domeniul standardului ISO 9000, dintre care 960 numai în Franța).

Enjeux: Cum poți deveni un auditor bun ?

Gilles Gueugnot: Practicând auditul... „Meseria este brățară de aur”. Un auditor bun este acela care

realizează un audit eficace, pertinent, în pas cu progresul tehnic. Acest lucru necesită un echilibru între metodologia utilizată, competență și un comportament adecvat. Acest echilibru conferă auditorului inteligența necesară unei bune înțelegeri a situațiilor examinate. Un auditor bun știe să își evalueze meritele în raport cu ceilalți și cu criteriile de progres evidențiate de anchetele de satisfacție a clienților.

E.: Ce calități trebuie să posede (sau să dobândească) un auditor ?

G.G.: Standardul ISO 19011 oferă elementele care alcătuiesc profilul unui auditor. El definește calitățile profesionale, cunoștințele și aptitudinile dobândite ca urmare a formării și a experienței. Trebuie subliniată postura empatică a auditorului care întreține o relație cu auditații. Empatia face diferența între audit și inspecție. Auditorul trebuie să fie obiectiv în demersul de analiză, de înțelegere și de căutare a îmbunătățirii.

Calitățile personale ale auditorului, care sunt definite în standard, corespund etapelor auditului. Auditorul trebuie să fie „integru”, „diplomat” și „polivalent” în timpul ședinței de deschidere. El trebuie să creeze un climat bazat pe încredere, să aibă capacități de comunicare, să își stăpânească emoțiile, să fie obiectiv. În etapa de audit la fața locului, el trebuie să fie interesat de domeniul organismului auditat, să fie receptiv, perspicace și un fin observator. În faza de prezentare a rezultatelor, imparțială și precisă, auditorul trebuie să fie „tenace”, „capabil de a lua decizii”, să fie independent pentru a putea afirma clar cele constatate, să ofere argumente cu privire la fapte obiective și să fie convingător.

E.: Care este formarea necesară ?

G.G.: AFAQ AFNOR Certification se ocupă de cursuri de certificare. Auditorii sunt certificați de ICA (pentru Franța și statele francofone) și de IATCA (la nivel internațional)*. Această certificare furnizează niște garanții cu privire la formarea inițială, la experiența profesională, la formarea în domeniul auditului (de cinci zile în mod obligatoriu) și la experiența practică în domeniul auditului. Un nivel suplimentar de calificare din punct de vedere al competențelor sectoriale este cerut auditorilor AFAQ. Aceste instruirii trebuie întreținute printr-o practică regulată.

E.: Ce rol joacă experiența?

G.G.: Experiența înseamnă un control mai bun al metodologiei care permite concentrarea pe

principiul „orientare către client”. Ea a îți permite, de asemenea, să câștigi timp și să înțelegi mai rapid cultura întreprinderii auditate. Experiența înseamnă și dobândirea de date, referințe, exemple de cazuri care te ajută să realizezi o analiză mai pertinentă.

Opinia specialistului

Walter Schneeberger

„Un echilibru între teorie și practică”

PROCAP este un grup european care fabrică dopuri din materiale plastice pentru industria alimentară. Ca tehnician în domeniul calității pe situl de la Messia (Jura), realizez audituri interne și externe la furnizori. Am urmat o instruire intitulată „ISO 9000:2000, noi practici de audit”, propusă de CAP AFNOR la Lyon. CAP AFNOR este recunoscut pentru calitatea instruirilor pe care le asigură. Apropierea geografică a jucat și ea un rol, iar formarea a prezentat un echilibru între teorie și practică. S-a alternat partea teoretică (conținutul standardului, etapele-cheie ale auditului) cu partea practică (pornind de la cazuri concrete, din manualul calității). Grupul a fost alcătuit din persoane cu diverse pregătiri, din domeniul privat și din cel public.

Trecerea la versiunea 2000 a standardelor ISO 9000 a generat modificări în metodologia auditului. S-a trecut de la un audit al conformității cu niște proceduri, la un audit al eficacității și îmbunătățirii proceselor. Modul în care se realizează auditul s-a schimbat. Cele mai importante sunt valoarea adăugată furnizată de audit și preconizările de îmbunătățire a unor aspecte. Se aprofundează domeniul organizării și al activității întreprinderii. Am aplicat cunoștințele dobândite imediat după terminarea instruirii, planificând audituri și realizându-le conform principiilor PDCA (plan-do-check-act). Întreprinderea a obținut certificarea în conformitate cu standardul ISO 9001:2000 în următoarele luni.

*ICA și IATCA sunt institute de certificare a auditorilor.

Traducere: Maria Bratu, din *Enjeux*, nr. 254, 2005

Importanța seriei de standarde ISO 9000

Secretarul general al ISO, Alan BRYDEN

Standardele din familia ISO 9000 pentru sisteme de management al calității, lansate în 1997, au adus Organizația Internațională de Standardizare în atenția managerilor tuturor tipurilor de întreprinderi, precum și a administrațiilor publice din întreaga lume.

Este posibil ca faptul că ISO elaborează standarde voluntare din 1947 pentru aproape toate tipurile de industrii și domenii tehnice să constituie o surpriză pentru numeroși cititori.

ISO deține o colecție de peste 15 000 de standarde care furnizează soluții ingineresti pentru aproape orice domeniu de activitate și orice zonă tehnologică. Programul de lucru al organizației este deosebit de vast, cuprinzând standarde pentru activități tradiționale, precum agricultura și construcțiile, trecând prin ingineria mecanică, până la dispozitivele medicale și cele mai noi realizări ale tehnologiei informației, precum codificarea digitală a semnalelor audio-vizuale pentru aplicații multimedia.

Cu excepția standardelor din familia ISO 9000 și a celor din familia ISO 14000, referitoare la managementul calității și, respectiv, al mediului, majoritatea standardelor ISO au un caracter specific. Ele sunt documente care conțin specificații tehnice sau alte criterii specifice care sunt utilizate temeinic ca reguli, ghiduri sau definiții, pentru a se asigura că materialele, produsele, procesele și serviciile corespund scopului lor.

Atât standardele din seria ISO 9000, cât și cele din seria ISO 14000, sunt cunoscute ca „standarde generice pentru sisteme de management”.

„Generic” înseamnă faptul că aceleași standarde pot fi aplicate de orice organizație, indiferent de mărimea sau de specificul activității sale, care realizează produse și servicii în orice domeniu de activitate, indiferent că este o întreprindere, o unitate administrativă sau un departament guvernamental.

Sistemul de management este ceea ce o organizație întreprinde pentru a își desfășura procesele sau activitățile cu scopul ca produsele sau serviciile sale să îndeplinească obiectivele pe care și le-a propus.

Într-o organizație foarte mică, probabil nu există un asemenea sistem, ci numai un mod specific de organizare a activității. Este foarte posibil ca acesta să nu fie menționat într-un document, el reprezentând numai concepția directorului sau a proprietarului acesteia cu privire la organizarea producției. Cu cât organizația este mai mare și numără mai mulți angajați, cu atât este mai mare posibilitatea de a exista niște proceduri scrise, instrucțiuni sau forme de înregistrare. Acestea ajută organizația își desfășoară activitatea într-un mod ordonat și structurat, astfel încât timpul, banii și alte resurse să fie utilizate eficient.

Pentru a fi cu adevărat eficientă și eficace, organizația trebuie să își sistematizeze modul de desfășurare a activității. Acest lucru asigură că nimic important nu este omis și că fiecare angajat știe exact ce sarcini are de îndeplinit, când, în ce mod, de ce și unde.

Standardele pentru sisteme de management furnizează organizației un model de urmat pentru stabilirea și funcționarea sistemului de management. Acest model include caracteristici cu privire la care specialiștii din domeniu au ajuns la un consens și care reprezintă stadiul actual al soluțiilor ingineresti. Un sistem de management care urmează modelul sau care este „conform cu standardul” este construit pe baza solidă a practicilor ingineresti.

Organizațiile mari sau cele cu procese complicate nu ar putea funcționa bine fără sisteme de management, indiferent dacă acestea poartă altă denumire. Firmele din domeniul aeronauticii, al construcțiilor de automobile, al apărării sau al dispozitivelor medicale utilizează sisteme de management de multă vreme.

Standardele din seria ISO 9000 și ISO 14000 pentru sisteme de management au făcut disponibile aceste practici de succes pentru toate organizațiile, în vederea îndeplinirii obiectivelor lor în domeniul calității și al mediului.

Examinând mai îndeaproape familia de standarde ISO 9000, vom constata că aceste standarde reprezintă un consens internațional cu privire la bunele practici de management, cu scopul de a asigura că, în repetate rânduri, o organizație este în măsură să realizeze bunuri și servicii care satisfac cerințele clientului cu privire la calitate, precum și pe cele ale reglementărilor aplicabile când organizația își propune să sporească satisfacția clientului și să își îmbunătățească performanțele, urmărind atingerea acestor obiective.

Aceste bune practici au fost sintetizate într-un set de cerințe standardizate pentru un sistem de management al calității, cu privire la activitatea desfășurată, dimensiunea organizației sau sfera în care activează – sectorul privat sau cel public.

Standardul ISO 9001:2000 este acel standard al seriei ISO 9000 care specifică cerințele pentru un sistem de management al calității. El stabilește cerințele pe care trebuie să le acopere un sistem al calității, fără a menționa însă modul de satisfacere a acestora de către o organizație. Aceasta înseamnă că organizația își poate propune un scop mai ambițios, dacă dorește și că se bucură de flexibilitate de implementare în diverse domenii și culturi de afaceri, precum și culturi naționale. Succesul acestei abordări este demonstrat de faptul că la sfârșitul lui 2003, peste 490 000 de organizații din 150 de state implementaseră sisteme de management al calității, bazate pe ISO 9001:2000.

Elementele-cheie ale unui asemenea sistem al calității sunt următoarele:

- O politică de management care își propune obținerea satisfacției clienților, prin îndeplinirea cerințelor acestora cu privire la calitate și prin stabilirea unor obiective concrete pentru transpunerea în acțiune a politicii;

- Analiza tuturor aspectelor activităților desfășurate de organizație, care influențează calitatea datelor sale de ieșire;

- Elaborarea și îmbunătățirea proceselor organizației, care generează datele sale de ieșire. Aceasta înseamnă „a se asigura de corecta desfășurare a activității”.

- Activități de supraveghere și măsurare, acțiuni corective și preventive, pentru a se asigura satisfacerea obiectivelor calității;

- Auditarea desfășurată cu scopul de a determina dacă sistemul calității funcționează bine și practicarea de analize ale conducerii, pentru schimbarea politicii, dacă este necesar, precum și stabilirea de obiective precise pentru realizarea îmbunătățirii continue și sporirea satisfacției clienților. Am putea denumi aceste demersuri „asigurarea că se realizează acele lucruri care se cuvin, care sunt corecte”.

- Documentarea sistemului calității, pentru a asigura transparența politicii și a responsabilităților, caracterul temeinic al proceselor, participarea la instruire. Trebuie să se evite „reinventarea roții” și trebuie furnizate date de trasabilitate pentru rezolvarea problemelor și îmbunătățirea calității.

Am putea rezuma afirmațiile de mai sus astfel: ne propunem niște obiective, le îndeplinim, iar apoi verificăm dacă ceea ce am realizat este corect. Ar mai fi de adăugat că documentăm acest lucru pentru ca periodic să analizăm sistemul și să determinăm îmbunătățirile posibile. Standardul ISO 9001:2000 cere organizației să își auditeze sistemul calității pentru a verifica dacă își conduce eficient procesele sau, altfel exprimat, pentru a verifica dacă deține controlul activităților sale.

În plus, organizația își poate invita clienții să îi auditeze sistemul calității pentru a le inspira încrederea că este capabilă să realizeze produse sau servicii care le vor satisface cerințele.

În sfârșit, organizația poate apela la serviciile unui organism independent de certificare a sistemului calității, pentru a obține un certificat de conformitate cu ISO 9001:2000. Această ultimă opțiune a fost intens practică datorită credibilității într-o evaluare independentă. Astfel, organizația poate evita auditurile multiple desfășurate de clienții săi sau poate reduce frecvența sau durata acestora. Certificatul poate servi ca referință a activității care se desfășoară între organizație și clienții săi potențiali, mai ales când furnizorul și clientul nu se cunosc între ei sau se află la mari distanțe, ca în cazul activităților de export.

Accentul pus pe certificare a condus la câteva concepții greșite și profit de această ocazie pentru a clarifica lucrurile.

Prima concepție greșită este aceea că certificatele de conformitate cu ISO 9001:2000 sunt emise sau controlate de ISO. Organizația Internațională de Standardizare nu desfășoară astfel de activități. Ea elaborează și gestionează standarde, nu auditează organizații. Certificatele de conformitate cu ISO 9001:2000 sunt emise independent de ISO de către peste 750 de organisme de certificare din întreaga lume. Noi nu controlăm activitățile acestora, deși elaborăm ghiduri și standarde care să le ajute să asigure bunele practici și conformitatea.

Cea de-a doua concepție greșită se referă la faptul că o organizație trebuie să fie certificată. Suntem obișnuiți să auzim vorbindu-se atât de mult de certificarea în conformitate cu ISO 9001:2000 încât astfel poți presupune că nu poți avea standardul fără certificare, dar, de fapt, îl poți implementa și beneficia de sistemul ISO 9001:2000 și fără a fi certificată. Ca toate standardele internaționale, ISO 9001:2000 este un standard cu aplicare voluntară. Organizația dvs. îl poate implementa numai din motive de sporire a eficienței și eficacității operațiilor, dvs., fără a implica investiția pe care o cere un program de certificare.

Hotărârea de a avea un audit independent al sistemului, care să confirme că este conform cu standardul, trebuie luată din motive de afaceri, de exemplu:

- Este o cerință contractuală, de reglementare sau o cerință a pieței;
- Satisface preferințele clientului;
- Face parte din programul de management al riscului sau
- Va motiva angajații prin stabilirea unui scop clar pentru dezvoltarea sistemului de management.

Importanța acordată certificării duce, de asemenea, la concentrarea atenției aproape în exclusivitate pe ISO 9001:2000, care este singurul standard din familia ISO 9000 în conformitate cu care o organizație își poate certifica sistemul calității.

Familia de standarde ISO 9000 cuprinde standarde care furnizează cerințe, linii directoare și terminologie pentru sistemele de management al calității și care sprijină standardele ce tratează probleme specifice, precum realizarea îmbunătățirii continue, auditarea, documentarea, managementul configurației, economia calității, tehnicile de statistică, procesele și echipamentele de măsură, activitățile de instruire și proiectele.

Ultima ediție a standardului ISO 10002 oferă organizațiilor linii directoare pentru tratarea reclamațiilor, într-un mod care asigură rezultate optime atât pentru organizație, cât și pentru client. După implementarea de către organizație a procesului de administrare a reclamațiilor din ISO 10002, clientul va beneficia de o tratare responsabilă a reclamației sale, iar organizația va beneficia din concentrarea pe o zonă de probleme care indică realizarea de oportunități și economii.

Web site-ul ISO – www.iso.org are o secțiune consacrată standardelor ISO, care include numeroase informații deosebit de utile clienților actuali și potențiali ai standardelor și toți cei interesați pot beneficia de pe urma acestora. Principalul scop al standardelor este să sprijine organizațiile care le implementează să realizeze beneficii – atât în folosul lor, cât și al clienților sau părților interesate.

Informații cu privire la secretarul general al ISO, Alan Bryden

Alan Bryden
a preluat postul de secretar general al ISO în martie 2003. În octombrie 1999 a fost numit director general al AFNOR (organismul francez de standardizare). Între 1981 și 1999, el a fost director general al Laboratorului Francez de Standardizare (LNE). În această perioadă, a pus bazele

Eurolab (Federația Europeană a Laboratoarelor de Măsurare și Încercare Analitică) și a fost primul președinte al acestuia în intervalul 1990-1996. Alan Bryden a prezidat și Comitetul Laboratoarelor ILAC (Organizația Internațională de Cooperare în Domeniul Acreditării Laboratoarelor). Și-a început cariera în metrologie, la Biroul Național de Standardizare al SUA (actualmente Institutul Național pentru Standardizare și Tehnologie) și are o solidă pregătire în domeniul calității și al utilizării raționale a energiei.

De asemenea, el a fost vicepreședinte al primului Comitet pentru Înlăturarea Barierei Tehnice din Calea Comerțului, al GATT (actualmente OMC).

Traducere: Maria Bratu, din:
Seen in the Press, ianuarie-aprilie 2005

Standardizarea internațională și securitatea muncii

Alan BRYDEN, secretar general al ISO

Noi legături între cerințele reglementărilor și securitatea muncii

În cursul ultimilor douăzeci de ani, două fapte majore în domeniul armonizării reglementărilor tehnice și al facilitării schimburilor au creat noi legături între reglementări și standardele voluntare: *Acordul Eliminarea Barierei Tehnice din Calea Comerțului*, semnat până în prezent de 147 de state în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, iar la nivel european, *Noua Abordare*, pentru armonizarea reglementărilor tehnice. Aceste două evenimente au impulsivat dezvoltarea standardizării internaționale, mai ales în domeniul securității.

Acordul de la Viena, încheiat între ISO și CEN, în vigoare de doisprezece ani, a permis o bună sinergie între planul regional și cel internațional și a evitat ca edificarea Pieței Interne a Uniunii Europene să conducă la constituirea unei „fortărețe europene”.

De fapt, barierele tehnice în calea comerțului sunt generate adesea de divergențele existente între cerințele reglementărilor. Nivelul de securitate pe care consumatorii și lucrătorii au dreptul să îl aștepte nu trebuie redus pentru depășirea acestor obstacole. Prin eforturile lor, specialiștii din domeniul standardizării trebuie să vegheze ca acest lucru să nu se întâmple când autorii reglementărilor fac referiri la standardele lor, cu scopul de a facilita schimburile internaționale. Ei au depus eforturi pentru a asocia toate părțile implicate la lucrările lor, utilizând

proceduri transparente care permit atingerea consensului, elaborând atât standarde pentru produse, cât și standarde generice și ghiduri pentru integrarea cerințelor de securitate.

ISO s-a implicat de multă vreme în domeniul securității muncii și al ergonomiei

ISO s-a implicat de mult timp în domeniul ergonomiei, al securității mașinilor industriale și al echipamentelor de protecție: ISO/TC 159, „Ergonomie”, a publicat aproximativ cincizeci de standarde referitoare la metodologia de bază pentru proiectarea mașinilor sigure și evaluarea riscurilor, precum și standarde privind aspecte specifice ale securității mașinilor. Rezultatele, deosebit de interesante, s-au concretizat în revizuirea ISO 6385, „Principii ergonomice ale proiectării sistemelor de lucru”, elaborarea noilor standarde privind interacțiunea om-sistem în interfața cu domeniul IT și extinderea ISO 10075 la toate aspectele principiilor ergonomice referitoare la sarcina de lucru mentală. ISO/TC 94, „Securitatea individuală – Îmbrăcăminte și echipamente de protecție”, ISO/TC 199, „Securitatea Mașinilor”, precum și ISO/TC 32, „Tractoare și Mașini Agricole și Forestiere” sau ISO/TC 127, „Mașini de Terasament”, sunt foarte implicate în elaborarea standardelor de securitate, colaborând adesea cu CEN în cadrul Acordului de la Viena.

Experiența utilizatorului și elaborarea și aplicarea standardelor

Experiența utilizatorilor în elaborarea standardelor de securitate este inestimabilă; ea încorporează eficiente principiile securității în proiectarea echipamentului sau a locului de muncă, cu atât mai mult cu cât tendința actuală este să se prefere standardele de performanță celor de proiectare, pentru a stimula progresul.

Acest lucru se poate realiza în două moduri:

- Asigurând participarea reprezentanților organizațiilor profesionale, a institutelor de cercetare și a organismelor tehnice implicate în securitatea la locul de muncă, cel puțin în activitățile comitetelor naționale-oglină ale ISO și, de fiecare dată când este posibil, la nivel internațional;
- Redactând linii directoare pentru a include elementele de securitate în standarde, după cum am

menționat mai sus când ne-am referit la lucrările ISO/TC 159;

- Încurajând aportul de cunoștințe tehnice ale specialiștilor în domeniul evaluării conformității, acolo unde aplicarea în practică a standardelor și interpretarea lor pot fi evaluate, validate și îmbunătățite.

Standardizarea internațională: concilierea securității cu comerțul internațional

Prin influența și acceptarea lor la nivel internațional, precum și prin faptul că se bazează pe un consens care implică toate părțile interesate, standardele internaționale constituie un mijloc modern de a furniza complexa tehnologie actuală, o securitate adecvată și de a facilita schimburile internaționale.

Traducere: Maria **Bratu**, din:
Seen in the Press, ianuarie-aprilie 2005

Despre importanța standardelor internaționale

Într-un interviu apărut în numărul din mai al revistei *ISO Focus*, a Organizației Internaționale de Standardizare, unul din cei trei acționari ai Grupului Michelin, Edouard Michelin, recunoaște faptul că „standardele sunt documente cu valoare de referință internațională, validate în întreaga lume”.

„În viitor, se prevede o dezvoltare a standardizării internaționale în domeniul construcției automobilelor, pentru a răspunde celor două așteptări exprimate la nivel mondial de societatea civilă. Este vorba despre sporirea securității utilizatorilor și reducerea poluării mediului”.

Numărul unu mondial în domeniul fabricării anvelopelor, cu 75 de uzine în 19 state, Grupul Michelin trebuie să utilizeze standardele ISO. După cum relevă codirectorul grupului, „Michelin s-a orientat spre utilizarea standardelor recunoscute la nivel internațional, pentru a satisface solicitările de certificare ale constructorilor de vehicule, dar și pe cele ale autorităților care acordă omologări pentru anvelope”.

Edouard Michelin afirmă apoi că standardele contribuie la propagarea inovației și a bunelor practici, facilitând schimburile comerciale datorită mecanismelor bazate pe consens, care garantează acceptarea acestor documente de către piață și de către autoritățile de reglementare. El afirmă: „Pe piața mondială, standardele sunt deosebit de adaptate descrierii procedurilor de încercare sau metodelor de măsurare care vor putea fi utilizate pentru stabilirea

reglementărilor tehnice și pentru definirea sistemelor de management al calității și de evaluare a conformității”.

Standardele referitoare la sistemele de management al calității și sistemele de management de mediu sunt aplicate de obiectivele noastre industriale, administrative și comerciale. „Toate fabricile noastre sunt certificate (sau în curs de certificare) în conformitate cu seria de standarde ISO 9000 sau cu standarde echivalente”, adaugă Edouard Michelin în interviu. „Peste 90% din producția de produse finite este realizată în cadrul unor obiective certificate în conformitate cu ISO 14001”.

Provocările viitorului vor necesita eforturi de consens, subliniază Edouard Michelin. „În contextul cercetării pe termen lung, specialiștii care au sarcina de a elabora standarde vor trebui să ghideze și chiar să anticipeze toate inovațiile tehnologice care vor contribui la realizarea acestei mobilități durabile. Specialiștii mondiali ai Grupului Michelin, grație competenței lor, se vor implica în aceste acțiuni strategice pe termen lung”.

Edouard Michelin – date biografice

Născut în 1963, Edouard Michelin a absolvit Școala Centrală din Paris, devenind inginer. A lucrat la firma Michelin din 1985 și a ocupat succesiv funcții cu responsabilități în domeniul cercetării, producției și comerțului. A fost director în domeniul producției la uzina din Puy-en-Velay, după care a fost numit președinte al firmei Michelin pentru America de Nord, asigurând conducerea industrială a tuturor uzinelor din America de Nord, precum și

responsabilitatea comercializării și distribuirii anvelopelor pentru mașini de mare tonaj. Devenit coacționar în 1991, el s-a alăturat lui René Michelin și lui François Zingraff la Clermont-Ferrand la mijlocul lui 1993. Conduce Grupul Michelin în urma hotărârii Adunării Generale din 11 iunie 1999.

Traducere: Maria **Bratu**,
Comunicat de presă ISO 957/2005

Securitatea produselor din lanțul de aprovizionare cu produse alimentare asigurată prin ISO 22000

Septembrie 2005 este luna stabilită pentru publicarea standardului ISO 22000, referitor la sistemele de management al securității produselor alimentare. Acest standard are ca scop să nu existe verigi slabe de-a lungul lanțurilor de aprovizionare cu alimente.

ISO a difuzat proiectul final al standardului organismelor naționale de standardizare care alcătuiesc organizația pentru o perioadă de vot de două luni, termenul de încheiere a acesteia fiind 5 iulie 2005.

ISO 22000, *Sisteme de management al securității produselor alimentare – Cerințe pentru orice organism care face parte din lanțul alimentar* se aplică tuturor organizațiilor cuprinzând atât producătorii de nutrețuri și producătorii primari, cât și operatorii și furnizorii care se ocupă de transport și depozitare, magazinele de vânzare cu amănuntul și cu ridicata, precum și întreprinderile care țin de acest sector, precum fabricanții de echipamente, de ambalaje, de produse de curățare, de aditivi și ingrediente.

După cum observă Jacob Faegemand, coordonatorul grupului de lucru al ISO care a elaborat ISO 22000, „întrucât riscurile referitoare la securitatea produselor alimentare pot apărea în orice etapă a lanțului alimentar, este esențial să se controleze tot acest lanț. În consecință, securitatea produselor alimentare constituie o responsabilitate comună, asigurată în principal prin eforturile tuturor celor care intervin în lanțul alimentar”.

ISO 22000 specifică cerințele pentru un sistem de management al securității alimentelor din lanțul alimentar când un organism trebuie să își

demonstreze capacitatea de a controla riscurile care țin de securitatea produselor alimentare, pentru a garanta permanent furnizarea de produse sigure care răspund cerințelor convenite cu clientul și cerințelor reglementărilor care se aplică în domeniu.

Dorte Jaspersen, secretar al grupului de lucru care a elaborat ISO 22000, explică contextul care a condus la realizarea standardului: „organismele care produc, fabrică, manipulează sau furnizează produse alimentare recunosc faptul că li se solicită tot mai mult de către clienți să demonstreze și să furnizeze dovezi adecvate ale capacității lor de a identifica și controla riscurile securității produselor alimentare și numeroasele condiții care influențează securitatea acestor produse. Întrucât înmulțirea numărului de standarde naționale referitoare la managementul securității produselor alimentare a generat confuzie, este indispensabilă monitorizarea standardelor naționale la nivel internațional”.

Actualul standard poate fi aplicat singur sau împreună cu alte standarde referitoare la sisteme de management, precum ISO 9001:2000, cu sau fără certificare independentă (de terță parte) a conformității.

ISO 22000 va fi completat de o Specificație Tehnică ISO (ISO/TS 22004), care va constitui un ghid cu privire la implementarea standardului, în mod deosebit în cadrul întreprinderilor mici și

Standardizarea internațională

mijlocii. Peste câteva luni va fi publicată o altă Specificație Tehnică (ISO/TS 22003), care va explica cerințele de certificare când se utilizează certificarea de terță parte.

Aceste documente sunt elaborate de Grupul de Lucru GT 8, *Sisteme de Management al Securității Alimentelor*, al ISO/TC 34, *Produse Alimentare*, la care participă specialiști din 23 de state și alte organizații,

printre care Confederația Industriilor Agroalimentare a Uniunii Europene (CIAA), Comisia Codex Alimentarius, Asociația Internațională pentru Hoteluri și Restaurante, Inițiativa Mondială pentru Securitatea Alimentelor (CIES) și Organizația Mondială pentru Securitatea Alimentelor (WFSO).

Traducere: Maria **Bratu**,
Comunicat ISO 929/ 2005

Certificarea sistemelor de management. Un nou standard CEI care va fi publicat

Randy DOUGHERTY și Alister DARLYMPLE, directori ai ISO/CASCO 21,
Certificarea Sistemelor de Management

Grupul de Lucru 21, referitor la certificarea sistemelor de management, este acel grup al Comitetului ISO pentru Evaluarea Conformității (ISO/CASCO) care a fost alcătuit cu scopul de a elabora standardul ISO/CEI 17021, *Evaluarea conformității – Cerințe pentru organismele care desfășoară auditul și certificarea sistemelor de management*. Acest nou standard internațional este proiectat pentru a înlocui atât Ghidul ISO/CEI 62:1996, *Cerințe generale pentru organismele care desfășoară evaluarea și certificarea/înregistrarea sistemelor calității* și Ghidul ISO/CEI 66:1999, *Cerințe generale pentru organismele care desfășoară evaluarea și certificarea/înregistrarea sistemelor de management de mediu*, precum și Ghidul Forumului Internațional de Acreditare (IAF) pe acest subiect.

Noul standard reunește în cadrul unui singur document cerințe similare sau conexe care au făcut obiectul mai multor documente. Încorporând și Ghidul IAF, el trebuie să reducă necesitatea elaborării unui astfel de ghid în viitor. Standardul va furniza un cadru pentru viitoarele operații de certificare în conformitate cu alte sisteme de management (inclusiv ISO 9001:2000 și diferitele sale aplicații de sector, ISO 14001:2004 și ISO 22000). Toate acestea sunt compatibile cu tendința înregistrată în domeniul afacerilor la ora actuală, și anume abordarea integrată a sistemelor de management complementare.

Problemele majore tratate în noul standard se referă la:

- Cerințele de imparțialitate;
- Noua abordare a managementului competenței personalului;

- Utilizarea abordării funcționale în declararea cerințelor pentru cele trei tipuri de audit (inițial, de supraveghere și de reevaluare) ale unui ciclu de certificare;

- Extinderea la un audit în două etape, așa cum se utilizează la auditurile sistemului de management de mediu (EMS), al sistemului de management al calității (QMS) sau la orice audituri ale sistemelor de management;

- Utilizarea ISO 9001:2000 pentru sistemul de management intern al calității unui organism de certificare.

ISO/CEI 17021 va furniza un cadru pentru viitoarele operații de certificare ale oricărei forme de sistem de management.

Imparțialitatea

Cerințele referitoare la imparțialitate sunt considerate unul dintre cele mai semnificative aspecte ale noului standard european. Aceasta este o problemă prioritară pentru grupul de lucru din cauza sporirii problemelor pe care le ridică imparțialitatea, obiectivitatea și independența certificării sistemelor de management. Acest grup de lucru va elabora cerințe care vor contribui la creșterea încrederii în imparțialitatea certificării sistemelor de management.

Pe lângă definirea principiului imparțialității, care reprezintă subiectul principal al documentului, sunt descrise mai multe amenințări la adresa acestuia. Cerințele derivate ale imparțialității sunt menite a elimina (sau a micșora până la minimum acolo unde nu este posibilă eliminarea) aceste amenințări. Organismele de certificare vor trebui să desfășoare și

să documenteze o analiză a amenințărilor la adresa imparțialității. Această analiză și strategie de management este necesar a fi revizuită de un comitet anume creat de organismul de certificare, pentru protejarea imparțialității.

Când o amenințare la adresa imparțialității se dovedește a fi inacceptabilă, de exemplu, când organismul de certificare întreține o relație strânsă cu organismul care a furnizat consultanță pentru sisteme de management unui client, atunci, acel organism de certificare nu va acorda certificarea clientului respectiv. Se menționează că regulile QS 9000 și ISO/TS 16949 pentru industria automobilelor, AS 9100 pentru industria aerospațială, TL pentru telecomunicații și RC 14000 pentru industria chimică includ și ele o asemenea interdicție.

Competența personalului

Un alt aspect semnificativ al noului standard este abordarea managementului competenței personalului. Acest subiect a fost tratat în mare parte în Ghidul IAF și a fost inclus în actualul proiect al ISO/CEI 17021. Potrivit noului concept, un organism de certificare trebuie să stabilească procese temeinice de evaluare a competenței personalului și de analiză tehnică a auditului care va trebui desfășurat. Apoi, el va utiliza datele de ieșire ale acestor două procese pentru a alcătui o echipă de audit care va poseda competența necesară auditării unei organizații. De asemenea, organismul de certificare al clientului va trebui să fie informat în legătură cu aceste decizii.

O nouă abordare bazată pe proces

Tehnologia de audit actualizată a fost inclusă în proiectul de standard. Dacă Ghidul ISO/CEI 62 și Ghidul ISO/CEI 66 au cuprins cerințe ample cu privire la auditul inițial, precum și o cerință privind supravegherea și reevaluarea, ele nu aveau aproape nici o cerință referitoare la procesul global. O abordare funcțională a fost utilizată pentru proiectarea noilor cerințe ale procesului de audit. Avantajul constă în faptul că există cerințe specifice pentru selectarea, planificarea, desfășurarea, analiza și decizia de certificare ulterioară pentru fiecare din cele trei tipuri de audit care alcătuiesc un ciclu de certificare: auditul inițial, auditul de supraveghere și auditul de reevaluare, ultimul realizându-se la un interval de trei ani.

Noul standard cere, de asemenea, un proces de audit în două etape pentru certificarea inițială a oricărui sistem de management. Acest proces a fost un concept nou introdus pentru auditurile sistemelor

de management de mediu. Introducerea abordării bazate pe proces în standardul ISO 9001:2000 îi sprijină pe participanții la sistemele de standardizare și de evaluare a conformității pentru un audit în două etape în conformitate cu ISO 9001:2000. Considerând că abordarea bazată pe proces va fi adecvată pentru viitoarele standarde ale sistemelor de management, această abordare a fost inclusă în proiectul ISO/CEI 17021.

Sistemul intern de management al calității unui organism de certificare

Una dintre cele mai controversate cerințe incluse în noul standard este ca un organism de certificare a sistemelor de management să aplice la propriile sale operații un sistem de management al calității care să fie conform cu standardul ISO 9001:2000.

Această cerință face obiectul unei discuții în cadrul ISO, rezolvată prin publicarea celui de-al doilea ISO/CEI DIS 17021 în cursul acestui an.

Cerințele referitoare la imparțialitate sunt considerate unul din cele mai semnificative aspecte ale noului standard.

Ultimele realizări în domeniu

Votarea primului ISO/CEI DIS 17021 s-a încheiat în noiembrie 2004. Întrucât va fi un standard ISO/CEI, atât organismele membre ale ISO, cât și comitetele naționale ale CEI au votat și au efectuat comentarii cu privire la acest document. DIS a fost aprobat la limită. O situație similară s-a înregistrat la CEI, dar în proporție inversă. Au fost primite peste 870 de comentarii. Această divergență de opinii între membrii ISO și CEI este fără precedent pentru un document elaborat de ISO/CASCO și a ridicat niște probleme legate de modul în care ar fi cel mai bine să se procedeze.

Cu ocazia reuniunii din ianuarie 2005, în cadrul căreia s-au analizat voturile și comentariile, grupul de lucru nu a sprijinit posibilitatea trecerii documentului în etapa de proiect final de standard internațional (FDIS), pentru a deveni standard internațional. După ce a analizat cele 875 de comentarii, grupul a fost de acord cu modificarea textului și publicarea lui, pentru a doua votare, ca proiect de standard internațional (DIS 2) de către organismele membre ale ISO și comitetele naționale ale CEI.

Grupul de lucru a acordat o atenție specială acelor comentarii care s-au soldat cu voturi negative.

Odată încheiate discuțiile cu privire la includerea unor referințe normative în ISO 9001, este publicat al doilea ISO DIS 17021 pentru perioada de cinci luni necesară pentru votare.

Dacă lucrurile vor evolua normal, proiectul final al standardului internațional va fi publicat pentru votul final la începutul lui aprilie 2006, iar noul standard va apărea în trimestrul trei al aceluiași an.

Traducere: Maria **Bratu**

Acest articol a apărut în *ISO Focus*, vol. 2, nr.3, 2005, revistă a Organizației Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasiowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

Standardul ISO pentru identificarea ISBN a cărților este reînnoit pentru secolul XXI

ISO a publicat o nouă ediție a standardului său care definește sistemul internațional de identificare a cărților, foarte larg utilizat în lume. Un nou ISBN de treisprezece cifre sporește capacitatea, pentru viitor, în folosul editorilor, al librăriilor, bibliotecilor și, desigur, al cititorilor.

Cea de-a patra ediție a standardului ISO 2108, *Informare și documentare – Numărul Internațional Standardizat al cărții (ISBN)*, menționează că data intrării în vigoare a noului ISBN de treisprezece cifre este 1 ianuarie 2007. Această dată a fost aleasă pentru a permite industriei tipăriturilor și comerțului cu cărți – tradiționale, dar și în format electronic – să se pregătească a asimila această schimbare majoră, intervenită în sistemul de identificare.

Din 1970, standardul ISBN permite definirea identificatorului unic al unei cărți sau monografii, verigă esențială în lanțul logistic al cărții. Tocmai marele succes al sistemului ISBN - la ora actuală de zece cifre - a determinat mărirea dimensiunii sale la treisprezece cifre.

ISBN-ul constituie un aspect esențial al comerțului mondial cu cărți și este un element-cheie al catalogării în biblioteci deoarece acest număr unic însoțește o carte sau o monografie din faza de producție pe tot parcursul lanțului de aprovizionare și distribuție. Utilizarea ISBN-ului este esențială pentru sistemele de comandă, pentru facilitarea gestiunii drepturilor de autor și controlul vânzărilor. Succesul mondial al sistemului ISBN poate fi un exemplu pentru celelalte ramuri industriale.

Comitetul Tehnic ISO/TC 46, *Informare și documentare*, subcomitetul SC 9, *Identificare și descriere*, a decis să abordeze problema capacității înainte de a deveni o problemă reală, lăsând industriei editării, librăriilor și bibliotecilor timpul de a se pregăti pentru schimbările necesare în sistemele lor de inventariere, comandă și catalogare.

În 2002, ISO/TC 46/SC 9 a constituit un grup de lucru – GT 4 – pentru a studia schimbările ce trebuie aduse ISBN-ului și pentru a redacta proiectul noii ediții a ISO 2108. Michael Healy, conducătorul GT 8, explică: „Obiectivul nostru era să ne asigurăm că ISBN-ul pentru viitorii 10-20 de ani va continua să răspundă necesităților existente și viitoare ale editurilor, bibliotecarilor și librăriilor cel puțin la fel de bine cum a făcut-o în ultimii treizeci de ani”.

Un avantaj major al noului standard ISO 2108 este coerența cu planurile elaborate pentru standardizarea începând cu 2005 a sistemelor comerciale cu coduri de bare de treisprezece cifre. Soluția de treisprezece cifre permite noului sistem ISBN să utilizeze noul prefix EAN <979>, rezervat comerțului cu cărți în urmă cu mulți ani în cadrul sistemului EAN. Aceasta se armonizează cu adoptarea progresivă a sistemului EAN.UCC în lanțul logistic nord-american și permite alinierea ISBN-ului cu alte sisteme de numerotare a produselor, fapt care facilitează în mare măsură comerțul vânzătorilor cu amănuntul care nu sunt specializați în cărți.

Standardizarea internațională

În cadrul noului ISO 2108, nu va fi necesar să se atribuie ISBN-uri noi produselor deja publicate cu un ISBN de zece cifre, în schimb, conversia formatului ISBN de zece cifre la formatul de treisprezece cifre va fi cerută produselor existente începând cu 1 ianuarie 2007. Sistemele comerciale nu vor mai agrea ISBN-ul de zece cifre începând cu această dată.

Oricine înregistrează, memorează sau schimbă datele ISBN într-un sistem automat, va trebui să se asigure că aceste sisteme se pot acomoda cu formatul ISBN de treisprezece cifre până la data de 1 ianuarie 2007. Deși schimbarea afectează în primul rând sistemele, ea va avea impact asupra proceselor de editare, vânzărilor, marketing-ului, asupra managementului întreprinderii, producției, contabilității și catalogării. Prin urmare, editorii,

distribuitorii, vânzătorii cu amănuntul și furnizorii sistemelor automate sunt sfătuiți să achiziționeze noul standard ISO 2108.

Informații suplimentare cu privire la schimbările aduse ISBN sunt disponibile pe web-site-ul Secretariatului ISO/TC 46/SC 9, la adresa:

<http://www.lac-bac.gc.ca/iso/tc46sc9/2108.htm>.

ISO 2108:2005, *Informare și documentare – Numărul Internațional Standardizat al Cărții (ISBN)* poate fi procurat de la ASRO, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, 316.77.23, fax: 317.25.14, 312 94 88.

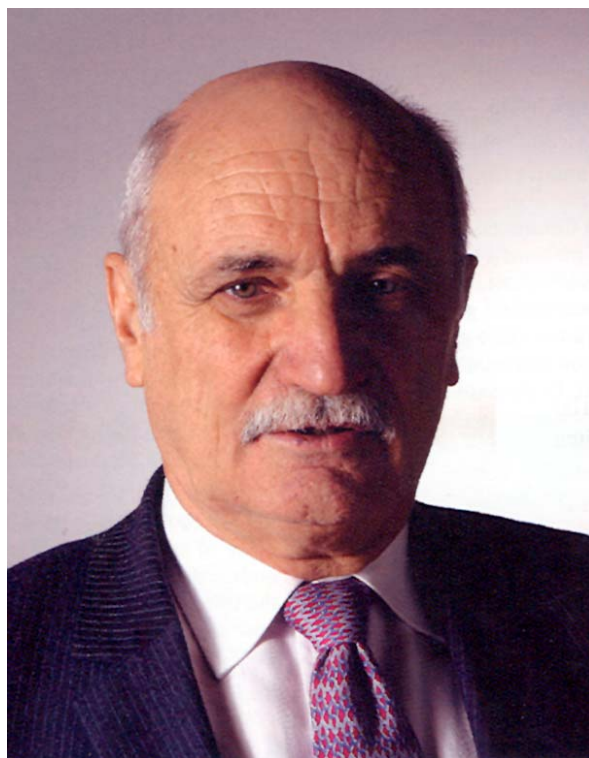
Traducere: Adriana **Stanciu**,
Comunicat ISO 962/2005

Guy Dollé: într-o economie globală, standardizarea constituie o necesitate

Guy Dollé a absolvit Politehnica. Și-a început cariera în 1966, la Centrul de Cercetări în Domeniul Oțelurilor (IRSID). Începând din 1980, a lucrat ca șef al Direcției pentru Table și Conducte, devenind președinte al GTS în 1985. A fost numit vicepreședinte executiv al Usinor Aciers în 1986, având responsabilitatea producției de laminate la cald. În urma fuziunii Usinor Aciers cu Sollac, Guy Dollé a devenit director de producție pentru regiunea nordică a noii unități Sollac și a fost numit vicepreședinte pentru afaceri industriale în 1987. Din 1993 până în aprilie 1995 a funcționat ca președinte și director executiv al Unimetal. Domnul Dollé a fost numit vicepreședinte executiv, ocupându-se de strategie, planificare și afaceri internaționale în 1995, iar în 1997 a devenit director al Direcției Oțel Inoxidabil și Aliaje. A fost numit director executiv și vicepreședinte al Usinor în 1999. În cadrul grupului Arcelor, Guy Dollé este director și președinte al Consiliului de Administrație.

ISO Focus: Ca director al Arcelor, ați putea să oferiți cititorilor câteva informații în legătură cu această companie ?

Guy Dollé: Arcelor este lider pe piața globală a industriei oțelurilor, cu o producție totală de 47 de milioane de tone de oțel. Cu o cifră de afaceri de 30 de miliarde de euro în 2004, compania deține prima poziție pe următoarele piețe: construcția de autoturisme, construcții, articole pentru uz casnic, ambalaje, precum și industrie, în general. Compania – cel mai important producător de oțel din Europa și America Latină – are ambiția de a se extinde la nivel mondial, de a pătrunde și în economia statelor în curs de dezvoltare și a oferi consumatorilor săi la nivel global soluții tehnologice avansate în domeniul oțelurilor. Arcelor are 95 000 de angajați în peste 60 de state.

ISO Focus: Ați declarat că Arcelor promovează dezvoltarea durabilă și ambiția companiei este să elaboreze „soluții în domeniul oțelurilor pentru o lume mai bună”. Puteți detalia această afirmație ?

Guy Dollé: Compania pune angajamentul pentru dezvoltarea durabilă în centrul strategiei și preocupărilor sale de a constitui un *benchmark* pentru performanța economică, relațiile de muncă și responsabilitatea socială. Dezvoltarea durabilă joacă un important rol cultural în cadrul unui grup precum Arcelor: promovarea progresului continuu, a celor mai bune practici, a conformității cu cele mai înalte standarde, totul contribuie la dezvoltarea relațiilor dintre unitățile Arcelor, precum și a celor dintre Arcelor și părțile interesate. Strategia Arcelor în domeniul dezvoltării durabile se întemeiază pe „Modelul Celor Patru P” – Oameni, Planetă, Profit,

Parteneri*. Ea acoperă opt dimensiuni: obținerea de profit, asigurarea sănătății și securității angajaților, protecția mediului, desfășurarea unui dialog deschis cu părțile interesate, dezvoltarea competențelor, promovarea inovației, conducerea corporației și ultima, dar nu mai puțin importantă, responsabilitatea socială.

Oțelul este materialul cel mai des reciclat și poate fi reciclat la infinit. Declarând că ambiția sa este să dezvolte soluții în domeniul oțelurilor, pentru edificarea unei lumi mai bune, Arcelor dovedește angajamentul său de a furniza clienților produse optime, cu cea mai ridicată valoare adăugată – directă și indirectă. De exemplu, pe piața construcției de automobile, este lider în domeniul oțelurilor de înaltă rezistență. Aceste mărci inovative în domeniul oțelurilor permit sporirea securității pasagerului, reducând concomitent greutatea vehiculului, consumul de combustibil și emisiile de gaze cu efect de seră.

ISO Focus: După părerea dvs., care sunt standardele internaționale care aduc o contribuție esențială la dezvoltarea durabilă? Puteți menționa modul în care acestea furnizează valoare adăugată produselor Arcelor și sporesc competitivitatea companiei pe piața mondială?

Guy Dollé: În calitate de companie la nivel global, Arcelor trebuie să se bazeze pe standarde recunoscute pentru eficiență. Toate unitățile noastre utilizează standardul ISO 9001:2000. Ne-am propus să ne certificăm dispozitivele și instalațiile de producție în conformitate cu ISO 14001 și 96% din unitățile noastre de producție au obținut deja această certificare. Serviciul de Sănătate și Securitate a lansat recent o metodă unică de audit intern care va fi utilizată în următorii trei ani la toate locațiile noastre de producție, pentru a asigura conformitatea acestora cu cerințele OHSAS 18001. Toate aceste standarde contribuie la îmbunătățirea continuă a activității Arcelor. Ele sunt, de asemenea, un element-cheie pentru afacerilor noastre, mai ales de când ele au căpătat o dimensiune internațională și sunt solicitate foarte adesea de clienții noștri care au cerințe stringente. Această abordare este o necesitate absolută pentru îndeplinirea constantă a cerințelor de certificare ale clienților noștri.

ISO Focus: Ca membru al UN Global Compact, v-ați angajat să aplicați cele nouă principii ale Global Compact și să le promovați în rândul diverselor părți interesate. Cât de important este pentru o companie care funcționează pe piața globală să se implice în domeniul responsabilității sociale?

Guy Dollé: Am aderat la UN Global Compact pe 3 septembrie 2003, după ce timp de un an,

departamentul nostru legislativ și cel de vânzări au lucrat la integrarea cerințelor specifice, care să fie satisfăcute de furnizorii noștri, din punct de vedere al conformității cu Declarația Drepturilor Omului, a Națiunilor Unite, și Declarația Principiilor și Drepturilor Fundamentale în Domeniul Muncii, a Organizației Internaționale a Muncii, și la implementarea sistemelor de management de mediu. La ora actuală, lucrăm la Codul de Etică, care va completa Principiile Arcelor referitoare la responsabilitatea socială și ne va ajuta să satisfacem cel de-al zecelea principiu, recent adăugat, al Global Compact cu privire la lupta contra corupției. De ce este important acest lucru? Sunt sigur că o companie multinațională, precum Arcelor, poate și trebuie să joace un rol important în promovarea principiilor care contribuie la o economie globală mai bună și la o competiție echitabilă. Nu poți fi lider în domeniul tău industrial dacă nu constitui un exemplu prin modul în care îți desfășori activitatea.

ISO Focus: Numeroși specialiști în domeniul comercial susțin că dacă partenerii comerciali nu aderă la elaborarea standardelor internaționale, costisitoarea problemă a satisfacerii cerințelor tehnice specifice statelor sau regiunilor va continua să persiste. După părerea dvs., care sunt provocările cu care se confruntă Arcelor din punct de vedere al acestei lipse de armonizare și care sunt acțiunile-cheie care trebuie desfășurate pentru a trata această problemă? Care este rolul ISO?

Guy Dollé: Într-o economie globală, standardizarea constituie o necesitate. Este o premisă obligatorie pentru atingerea eficienței; performanța și optimizarea activităților noastre de producție, dar și relațiile cu partenerii noștri, datorită armonizării, ne ajută să ne înțelegem în domeniul afacerilor. Lipsa standardelor ar avea drept consecință o competiție lipsită de echilibru și deteriorarea comerțului liber. Standardizarea măsurilor metrice, a instrumentelor și metodelor de evaluare, a sistemelor de management și a celor de audit este elementul esențial al dezvoltării economiei globale. ISO joacă un rol fundamental în înțelegerea specialiștilor care lucrează în cadrul companiilor.

*Nota traducătorului: în engleză, „People, Planet, Profit, Partners”

Traducere: Maria Bratu;

Acest articol a apărut în *ISO Focus*, vol. 2, nr. 6, 2005, revistă a Organizației Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasirowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

Asociația de Standardizare din România organizează o conferință și o masă rotundă pentru jurnaliști

Radu LILEA, redactor, Direcția Publicații, ASRO

Asociația de Standardizare din România va organiza o conferință de presă cu următoarea tematică: ASRO – membru al organismelor europene de standardizare (depunerea de către organismul național de standardizare a dosarului pentru a deveni membru cu drepturi depline al CEN/CENELEC) și lansarea publică a Proiectului *Studiu privind rolul standardizării pentru creșterea competitivității industriale. Campanie de conștientizare a agenților economici privind importanța implementării standardelor române*, finanțat de Ministerul Economiei și Comerțului.

Conferința de presă va fi urmată de o masă rotundă la care vor participa reprezentanți ai instituțiilor din infrastructura calității (Ministerul Economiei și Comerțului, Asociația de Standardizare din România, Asociația de Acreditare din România – RENAR, Biroul Român de Metrologie Legală – BRML) și ai Ministerului Integrării Europene.

În cadrul mesei rotunde se va discuta despre rolul organismelor din infrastructura calității în pregătirea agenților economici pentru participarea lor pe Piața Internă a Uniunii Europene.

Prezentările susținute de invitați vor viza următoarele subiecte:

- Strategia de dezvoltare pe termen mediu a infrastructurii pentru evaluarea conformității 2004-2007 (Ordinul Ministrului Economiei și Comerțului nr. 634/2 septembrie 2004)
- Rolul organismelor din infrastructura calității în pregătirea agenților economici pentru participarea pe Piața Internă a UE
- Standardizarea și creșterea competitivității agenților economici în perspectiva integrării României în UE.

La acest eveniment sunt invitați să participe jurnaliști din presa centrală, din cea economică și de la revistele specializate.

Conferința de presă și masa rotundă vor avea loc la sediul Asociației de Standardizare din România, pe data de 26 septembrie la ora 11.30.

Persoane de contact:

Cristian Florea – tel.: 312.94.89,

e-mail: cristian.florea@asro.ro și

Radu Lilea – tel.: 316.99.74,

e-mail.: radu.lilea@asro.ro.